

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 26. Egressus foras Petrus. Attende in Petro exemplar pœnitentiæ: fuerunt eius lacrymæ aquæ Iordanis, & gallus id quod anseres Romæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53092](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53092)

Terzo, 5. oratio: Respice in me & miserere, mei, & cum Hieremia. Recordare Domine, quid acciderit nobis: ianua & respice opprobrium nostrum.

§. 26. Egressus foras Petrus. *Attende in Petro exemplar penitentiae: fuerunt eius lacryma aque Iordanis, & gallus id quod auferes Roma.*

63. Egressus Petrus foras fleuit amare Proponitur hoc tibi prototypon verae penitentiae. Duo sic perfectè vt nihil amplius agit. **D.** Petrus quibus te docet, qualiter agas tu quoque penitentiam. Primum: totaliter deserit peccatum & ab eo se abtinet. Secundum: desit illud, & in quantum potest pro eo satisfacit. Primum hoc agit, quod sincerè deserat peccatum: & quomodo debet, omitti. Hoc est *Egressus foras*. Abstulit à negando: iam hoc totum euadit, & ab eis egreditur, qui fuerunt ipsi lapsi offensionis, fugiunt ab illis velut à pelle contagiosa: sed nec in loco, ubi peccatum commissum fuit, moram traxit vltiorem, sed rasta fugit ab illo celeritate quanta quis se proripit à loco pelle infecto. Hic optimus est penitentiae modus. Primum: vt peccato valedeas, atque ex eius te subducas occasionibus: finem accipiat impudica cum tali amica conuersatio, nec amplius in domum eius pedem inferas, sed ab illa sicut ab igne fuge voracissimo. Post hac cesset alienorum deprecatio, & contractus relinque tanti mali occasiones. Sileat penitium: nec ibi haecias, nec accedas vltius ad tabernaculos foras, in quibus tanti criminis habuisti occasionem. Quomodo dixit Spiritus S. *Egredere quasi damula de manu,* & quasi avis de manu aucupis. Egredere de flagitio, sicut damula, quae manum euadit aucupis. Dicito tu damulæ, vel lepore, vel passeri, qui se laqueis expedit, vel manum euadit, vt tibi proxime hæreat, & ibi circumcirca diuagetur. Quo non fugit imperu, quando hinc liber euadit: Tartareus auceps te laqueis irretiuit avaritiae, cambijs istis siccis, quæ nec omnis maris undæ madefaciunt, ab illis fugito.

I. Duo ad veram requiruntur penitentiam.

Iron. 6. 5.

11. Similitudo.

Gen. 19. 17.

Angelum ausculta, Lot virum iustitia conspicuum de abyssis liberantem luxuriam, illiq; dicentè: *Salua animam tuam, noli respicere post te: quum nec sis in omni circa regione, sed in monte saluum te fac, ne eius similes percas.* Ne illi qui extindam iam facem eandem adhuc fumantè proximam relinquit igni, quam cito nulloq; negotio re-accendetur? Admirabile semper duxi argumentum

illud Spiritus S. ex ore Salomonis. Primum perpendit ingenis beneficium hominibus à Deo prestitum, nobis relinquente penitentiam, cum virtute lucrari possimus quicquid per peccatum ante perdidimus, atque primam rellinca benignitatem ex qua decideramus, imo in ea nos vltimis multo promouere. Verba eius sunt hæc: *Penitentibus autem dedi vitam in illis. & vltimè manū desicientia sustinere, & desinent illis penitentem v. v. r. r. r.* O quale beneficium! O quanta gratia! O quæ misericordia! Lapsi sunt Angeli, & cum essent creature tanta pulchritudine & eminentia spectabiles, vt Lucifer omnium nobilissimus in natura, & multo gratior eod. præstantiora, muneraque gratæ, omnes tanquam deseruit remedio destitutos, atque tota Dei clementia eodem miseri damnarique predestinatur. Heu quantum hic rigor illustri! Romanis formam dedit & occasionem, vt si forte et altissimo gratæ gradu prolapsi sint, ad eam deinde possint remeare: hæc autem est penitentia, qua languidi, qui deficientibus sibi vltimè à diuinæ legis obseruantiam, turpiter ceciderunt. *Desidentes sustinere,* se possint ad eandem ledem ex qua proruerunt, erigere, atque in ea se per Dei misericordiam confirmare: necnon illi, quædaturam passi iuris optatissimi, quo per gratiam ad gloriam portebantur, illud denovo valeant recuperare. Hoc vultus illis intenditur. *Et desinam illis feriem veritatis.*

Porro quia te videt statim vt aspirantem, de quo possis vt medio adeo efficaci, iniquitate neci pe qua ratione hanc allumas penitentiam, ita vt in integrum perfectè restituaris: hinc hoc docet, dicendo: *Conuertere ad Dominum & relinque peccata tua, precor ante faciem Domini, & minue offendicula.* Duo fecisti peccando, noli in non leue præiudicium, Deique non parum iniuriam. Primum: tergum illi vertisti. Secundum: cor & faciem ad vltimam conuersam creaturam. O quanta hæc Dei obediens? O quantum exprimat damnum tuamque perditionem! O quantæ patrem suum optimam offensa iniuria, & quantum sibi detrimentum iuualis immorigerus ille adolescens, qui illi terga vertens, cor vultumque suum dei linavit ad iniquitatem, in quibus omnem suam delapidauit luxuriosè substantiam, factus Satanae subulcus, sine languescens & inedia. Heu quam grauiter dolens Deus, censeque illud tanta dignum admiratione, vt eos ipsos obsteret, super obstupescant. *Obstupescit oculi super hat & perit 14 eius de solamini vehementer, Alit Dominus. Dicit*

non mala fecit populo meo. Me dereliquimus
 in aqua viva. Et sederunt sibi cisternis, cisternis
 non edificatis, quæ continent non valent aquas.
 Excite duo scilicet peccatores: Duo illis oppo-
 sita sunt tibi faciunda ad veram penitentiam:
 terga vertere creaturæ, & cor tuum vultumque
 ad Dominum Deum: Convertere ad Domi-
 num & relinque peccata tua. Etenim tu luxuriosus
 & doliu oportet ut illi veritas, cui cor
 tuum obtulisti impudicus, & toræ propriæ vo-
 luptati carnisq; desideris: tu inultè fuerator,
 ingens lucris: & tu viodiæ & talionis arden-
 tissime, inordinato honoris tuo desiderio, teque
 ad Deum debes convertere. Anne hoc sufficit?
 Placè non sed insuper tui muneris est illud de-
 scere, quod tibi aula fuit lapsique offensivis:
 Mors ostendit. Omitte ingidius in talem do-
 num, mans mitte illos ruiæ tuæ auctores: Si
 nocuus fuit illi, carnis tuæ fortiores, illos per
 punitam mortificæ & corporis reprimæ ca-
 liginosis: Ne talia frequentes conciliabula,
 in quibus graviter offendisti detractor de his &
 illis impetumimus.

Optime comment Spiritus S. ratio ad hoc al-
 ligata: Ne alij duplicia peccata, neque enim in
 uno vna immantur. Cautè tibi, ne duplices, neque
 multiplices peccator: etenim si pondus vni s
 tatur sit, ut in omnibus creaturis nullæ repe-
 titur vices: ut pro vno satisfiat, quia ratione
 potest pro tantorum pondere respondere: Si
 vices tua fuerit adeo languens, ut in te robur
 non fuerit vel semel pedibus constant perfu-
 siones in oblata tibi occasione, quomodo erit,
 dimissa hac virtute ex primo peccato, ut firmus
 constitut, ne secunda, vel tertia tunc relaba-
 tur. In Petro valot robroque elanguit ad primam
 acclix vocem: ascende si hic non sit quomodo
 ere in illo fortitudo, ne secunda & tertia vice
 correat in gratia quæ subsequenter, ostendi-
 cola: Prodeunt Deus nonnullos monuit pec-
 catores, qui vanis sibi confidentis peccata mul-
 tiplicant: *Va quæ abisti iniquitatem in funiculis
 in vanitate.* Sunt inter vos aliqui, qui funem
 extendunt in iniquitatis falsis ligaturis & inani-
 bus. Vex obtelior quot annis modo tam impu-
 dicam frequentes amicitiam? Numquid à lex,
 octo, & viginti? & quomodo? Mendaciis va-
 nique fiducis. Adest tempus quadragesimæ,
 confitendum tibi est, quæ propoita iuras ad pe-
 des Confessarij, & videntur eis nulla certiora,
 potro te ipsum deludis, & videbis ea fissa & ina-
 nia, in eo quod continuando egressus & in gres-
 sus, concubulationes & occasiones, inuenies

quod hoc anno prosequeris funemque protrahes
 impudici tui concubinationis. Vena de te sit o fœ-
 nerator & vfurarie iudicium, qui eort tuo fur-
 torum tuorum & avaritiæ funem protrahis &
 vltro piaderis vanis fidens promidis quæ quo-
 tantis de restituendo renonas, quod post hac
 namquam contractibus subteribes inultis, &
 tandem protelas funem, & huius anni anne dicitur
 illi quem anno præterito texueras, quo fit ve-
 cam tam longam ac vitæ tuæ dies extendas, Illis
 te liberes occasiombus: si namque illæ vigeant
 vates tibi esse possent, tuum tibi casum immine-
 re graviorem. Primus D. Petri passus est ex illis
 egressio. *Egressus Petrus foras*

Secundo: defuit Petrus crimen suum amare
 & perseveranter. *Egressus Petrus foras sicut ama-
 re.* Non sufficit ut manu mitras peccatum, om-
 nio ne-
 nesque eius occasiones, ita ut illud elinquas in
 cellaria
 aeternum, nec amplius in illud corruas: sed in-
 super faciunda tibi est pro commissis sceleribus
 dignis satisfactio: solvendum etenim est debi-
 tum, quod alter contraxit, quamvis non acre-
 scat & aliud novum priori non superaddat. Ap-
 positè cum D. Aug. hæc verba Spiritus S. h. h. h.
 ter expendamus. *Fili peccasti Non adyersis iterum.*
sed & de pristinis deprecare, ut tibi dimittantur.
 Peccasti: corruisti debitum contraxisti? Cautè
 ne nova peccata committas: deinde præterito-
 rum à Domino supplex expolce remissionem.
 Audiamus autem D. Aug. *Si à peccato desistere.*
*hoc esset non habere peccatum, sufficeret ut nos mo-
 neres scriptura: fili peccasti: No adyersis iterum.*
*Non autem sufficit, sed addidit: Sed & de pristinis
 deprecare, ut tibi dimittantur.*

Oratio deprecativa & maxime conueniens, quæ
 potes effundere ex sententia D. Amb. ea est quam
 lacrymæ comitantur ferventiores. Hanc D. Petrus
 effudit: etenim *Fluit amarè* h. e. supicmo con-
 tritus dolore, tota animæ aff. eliene ut illud tam
 viæ testantur lacrymæ, iudicium omnino certū comen-
 cordis summo pre ex dolore peccatq; aff. dicit: *Ele-
 nit amarè.* Non nobis dicit Evangelista ut bene
 notat D. Ambr. quod locutus, vel quod rationes
 aliquas protulerit pudentis cogitans lux
 ac doloris expiellmas, nec quod peccatum fuit
 verbis declaraverit exaggeratus, sed hoc solum
 quod amarè fleverit. *Etiam prorupit ad lacrymas,*
nihil voce preteritus. inuenio enim quod fuerit,
non inuenio quod dixerit. Nulla inique sunt ver-
 ba quantumvis dolorosa, quæ magis manife-
 stent dolorem cordisque contritionem, quam
 lacrymarem & videntia: plus vna cellari: ea-
 um, quando per oculos defluit, quam mille
 verba

VI.
 Satisfac-
 tio ne-
 cellaria
 Erel. 21.
 D. Ave.
 l. de nu-
 pis &
 concupif.
 s. 10.
 Tom. 6.
 65
 VII.
 Lacrymæ
 dantur,
 D. Ambr.
 ser. 46.
 Tom. 5.

verba ex ore egressa loquaciori fuerunt illa: quae sic aperit ut nihil apertius dolorem testaretur sunt & locuta Magdalena multo claris & distinctius, quam quaecumque possent verba declarare: nemo quippe dubitat, quin earum idioma magis sit significativum, quam omnium linguarum, quas mundus super colitque disertillimas: ad illas rogabat David, ut autem arrigere Deus dignaretur. *Auribus percipi lacrymas meas*: est etenim earum loquela quando e corde habent

D. AMB. *fictione libera. Censuram hic addamus D. Ambrosij, quam dum de Magdalena loqueremur audiuitus. Lacryma tacita, precus sunt, veniam non postulant, sed merentur, causam non dicunt, & misericordiam consequuntur, & virtuosius sunt lacrymarum precus, quam sermonum, quia sermo in precando forte fallit, lacryma omnino non fallit: sermo interdum non totum profert negotium, lacryma semper totum prodit effectum.* Ea de cau-

Str. 9. de la Passio Do. Petri. *la (scilicet sic D. Ambrosij) nullis D. Petrus vsus est verbis, sed pluribus lacrymis: Fleuit amarè.* Hæc sunt felices lacrymæ, subscribente D. Leone,

quas non ex trahit diuitiarum iactura, non honoris dispendium, non salutis infirmitas, non vitæ interitus, non temporale quidquam, non creaturæ reuerentia, sed amor Dei, & de Deo offensus vera contritio.

VIII. *Mittit vates Eliseus Principem Naamam Sy-* rum ad Iordanem à lepra sua emundandum: non enim efficaces sunt omnes aquæ fluminum Damasci, quantumlibet magnæ sint & copiosæ, ut eam abluant & expurgent, sed Iordanis tantum: est hic fluvius ex duobus scaturiens fontibus de monte Libano: quorum vnus dicitur Ior, alter vero Dan, qui duo conflunt in vnum ad pedem montis: & hæc sanant, lauando in eis, non semel sed iterato septies. Peccatorem esse leprosum nemo negat: nam idcirco cernens in spiritu vacidus Iesus Christum nostris oneratum peccatis, ait: *Vidimus eum quasi leprosum.* Non omnes lacrymæ vim habent emundandi lepram. Vberimè plorant Esau, nec hoc illi profuit, teste D. Paulo, Herod & Antiochus, milleque irruit fide Regia promissa, statuitque preposita, nec his omnibus emundatur. Necessariò requiruntur aquæ Iordanis, qui interpretatus dicitur: *Fluvius iudicij*: ita D. Hieron. hæc etenim vera probatur esse penitentia, in qua iudicium sit & de peccatore iustitia, prout diximus locuti de Magdalena: vnde de duobus emanat fluijs: vno amoris Dei, eum super omne amabile diligendo: alio autem detestationis peccati super omne detestabile.

In 47. Exalt. *Non omnes lacrymæ vim habent emundandi lepram. Vberimè plorant Esau, nec hoc illi profuit, teste D. Paulo, Herod & Antiochus, milleque irruit fide Regia promissa, statuitque preposita, nec his omnibus emundatur. Necessariò requiruntur aquæ Iordanis, qui interpretatus dicitur: Fluvius iudicij: ita D. Hieron. hæc etenim vera probatur esse penitentia, in qua iudicium sit & de peccatore iustitia, prout diximus locuti de Magdalena: vnde de duobus emanat fluijs: vno amoris Dei, eum super omne amabile diligendo: alio autem detestationis peccati super omne detestabile.*

Duo illi fontes quam impetuosum confusio lacrymarum sanctarum fluvium, quàm cordis a qua hæc est & Angelica? quàm effice Iordanis vnda ad emundationem peccatorum? Tunc fuerunt D. Petri lacrymæ, de quibus tale verumque profere D. Leo Papa testimonium, *Lacryma tua Sancte Apollone ad diluendum culpam negotiationis virtutem sacri habuere baptismi.*

Intuper & ipsa lotio sepe iterum debet, nisi est, perleuerantur & vsque in finem ut enim testat D. Gregor. numerus sepe iterum in SS. litteris significat omne vitæ spatium, quod sepe iterum antivolat diebus hebdomadae. Toto hoc perleuerari debet dolor & de offenso Deo perueniam, ut amplius ad peccatum non reuertantur: sic actum nouimus in magno illi viro flagitiosissimo maiori penitente D. Paulo, cuius licet flagitiosissimo verbo fides possit adhiberi cum ipse Chillus retentus fuerit illi locutus, affirmavit tantummodo solemnem & explicito iuramentum: quod nunquam se cordis sui dolor intermitteret, quia Christum ita grauerat iterarum. Sic D. Petrus hæc verba declarat. *Testis mihi est Deus, quia continuo est dolor cordis meo.* & Tale agitur in D. Petro, & hoc ipsum indicant Evangelista, dicendo: *Capit. 18. Non ait quod in E. nem imposuerit, nec similitur tempus exprimitur quando à plorando desisterit: quia balneum Iudæ lacrymarum stetitque lacrum & vna Petri pati studio ad vitam metam properant. Nullus vi credo ignorat historiam de hac à D. Clemente Papa eius discipulo confiteri per se teste oculari nimirum quod ex perperno lacrymarum defluxu maxillæ illi salices durarent, ex eo quod continuo illi fontes aliorum penitentiam eius fecerant, sicut aquæ continuo per terram decurrentes: deinde quod singulis lapsis de strato noctibus, in genua procurreret, & continuo solueret earum haerentias, iterum iterum delicti flagraret indulgentiam. O quibus serua memoria illi renouabatur, quàm ad primum galli cantum dolebat tanto sopore grauari se ad dormisse, nec non quàm grauis erat luxurie: quia primo suo non delicti causa, sed fecerat illi fuit auxiliarius, cum quo concurrebat. Chillus Domini conspectu, sui recordatus fuit, & peccati culpam agnoscens ad eius remedium veniam assumpit penitentiam.*

Celeberima est illa historia quam D. Augustinus postea cuidam congruè describit, eamque sic declarat eius scholastes rationem adferens: quod Romani detulerunt inter alias aues honorem locumque digniorem ascribibus. Causa hæc

fuit. cum enim nocte quadam Galli exercitum contra Romam ducerent, clanculum & per noctis tenebras illam occupare iam inciperent: iudicatum sibi maximè convenire, si fortalium imerpierent montis Capitolini, quapropter eò vias suas copiasque direxerunt. Eius custodes illucerrant canes qui vigiles latrabus excitarent, si quidam sese offerret occasio, sed eo tempore obdormierunt eà parte qua Galli per illam intrarunt. Hac tempestate quidam anseres, quos alebat in Capitolio Dea Junoni sacros vociferant coeperunt femel & iterum idque ita clamorose, vt & eorum clamoribus, & luce aurore, quam iam sol sui nuntiam præmittebat exurgens factus Marcus Manilius dux inclutus, videlicet Gallos scalis moros ascendentes foriter se illis aduersarium opposuerit, & seuto suo percussit eum, qui ceteris altius ascendere, eoque prostrato, ac deorsum corrente, ceteri pariter conuerterint, qui illum insecuti per eas ascenderant, quo factum est vt ceteri excitati Romani sese Gallis opponere valuerint, Romamque ab illa subita oppressione tutores liberarent. Tanti fecerunt hoc beneficium, quod suis anteres clamoribus præstitierunt, vt decreverint solemnibus eos honorare sacrificiis: referunt autem Plinius, quod ab eo tempore annuatim illi festa dedicantur, in quibus eanem cruci affigentes, in tam profundi somni supplicium, antequam in sulcro illacuerint, atque per totam solentem ducunt civitatem.

XI. Hoc Roma contigit, quæ caput erat orbis, & hoc ipsum videmus in Petro, qui caput est Ecclesiæ. In obscura illa nocte quæ captus passusque Dominus est, exercitus decrevit inferni parare obsequium, vt civitatem hanc occuparet primariam, & eum iam primum ingressum fecisset per timorem, cuiusque magnam partem iam tenuisset, conatus est Satanas turrim inuadere fontem nempe fidei eius, medianibus ancillis & ministris, quibus illum & terrebar, & impugnat. Omnes canes qui latrare solebant & excitare, conuerterunt, quia non est qui adlatret, qui moueat, qui errantem corrigat Petrum, nec ipsi Apostoli omnes enim in fugam se dederant, nec discipuli: hi namque latrabus quæsierant, latebantque absconditi, vel dissimulati, vel non auti quod tales essent, se manifestare. Scalas ascendunt per negationes, conati fidem eius intellectus occupare. Omnibus deficientibus prodit gallus cantando non semel ad mediam noctem, sed altera vice clamorosus iam illucescente aurora, suumque cautum coniunxit luci veræ au-

roræ oculorum Christi, qui Petrum respexerunt: vnde Petrus recordatus & excitatus ipsos euerit inimicos, egressus de loco adeo pernitioso, in se reuertitur, suæque studeat reparationi lugens acerbissimè. O quam gratus foret ille gallo, quoties Domino gratias ageret, qui talem creauit quem ordinatam ad humane vitæ suæ causam dispositionem. Quoties speraret eius cautum media nocte, & ausus ad aurotam? Sola mors eius potuit penitentiam lacrymas abstergere i talem & tuam esse conueniret.

§. 27. Cœpit flere. Non desinit Petrus & ploratu vi faciunt peccatores: similes canibus, & loti denuo cadauer conuigunt.

AN tibi forte persuades lacrymæ vnus effusione delectas tuas esse remissaque culpa: iamque ita securum tibi cœlum polliceris, ac si manibus illud complectereris? An credis ad laucarum tantarum perpetuarumque macularum tam exiguum sufficere balneum, vt necdum non perseueres in incepta penitentia, sed denuo statim ad idem reuertaris peccatum, quod te deseruisse monstrabas? In mentem tibi veniat quod diximus, penitentiam vt sponsam assumendam esse: ipsa namque puella est, cum qua se desponsare debet peccator vt David cum Abisag, ex qua generandi sunt filij actus, inquam, preciales & dolorosi quibus descendendo peccata pib illis digne meritoque satisfaciunt. Muliere in sponsam accipere, non ea sit intentione, vt hodie tecum illa cohabitet, eras mane dimittenda vinculum est enim pro vita perpetuum, atque in hoc cognosces, vtum penitentia tua ac lacrymæ ex corde pronuntiant, vel in sola apparentia consistant exteriori. Sapienter expendit nosse Caritatem. Caeterum nouimus verba quibus Spiritus S. nobis lacrymas refert magis quondam illius Patriarchæ Iacob ex motu, quam credebat Ioseph filij sibi charissimi. Accedunt filij eius, & tunicam Ioseph adferunt tunc tunicam, dicuntque: Vide Patrem, intueret patrem, ecce fera pessima deuorauit filium fratremque nostrum Ioseph. Testatur Spiritus S. quod amarè flere cepit dicens: fletus hic planctusque super Ioseph vitæque suæ finem accipient. Hoc verbis illis indicauit: *Descendam lugens in infernum.* Infernum interpretatur sepulchrum. In sepulchrum vsque me dolor, fletusque comitantur. His semper intulit ita lacrymarum perpetuus effusus, vt transacto vno anno, alium

67
1.
In penitentia perseverandum.

